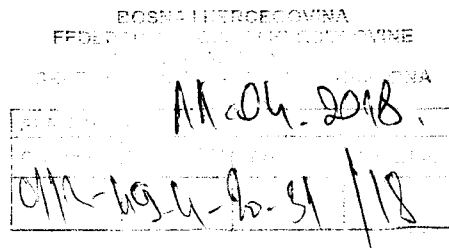

Broj: 03-017-2044/2018

Dana; 06.04.2018.godine

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Mišljenje Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine, dostavlja se

Na osnovu člana 181. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17), u prilogu vam dostavljamo Mišljenje Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine, uz sljedeće:

O b r a z l o ž e n j e

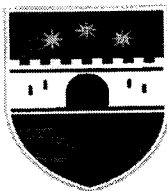
Vlada Unsko-sanskog kantona je na sjednici održanoj dana 06.04.2018.godine razmatrala i Zaključkom broj: 03-017-2044/2018, prihvatila Mišljenje Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine, koje vam se upućuje na razmatranje.

S poštovanjem,

Prilog: Mišljenje Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine (6x)

Dostavljeno:
1.Naslovu
2.a/a (2x)

PREMIJER KANTONA
dr.sci. Husein Rošić

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 5/08), na prijedlog Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Vlada Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana 06.04.2018. donosi:

ZAKLJUČAK

I

Vlada Unsko-sanskog kantona prihvata Mišljenje Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine.

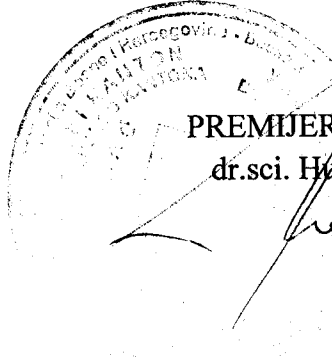
II

Mišljenje iz tačke I ovog Zaključka čini sastavni dio ovog Zaključka i isto se upućuje Skupštini Unsko-sanskog kantona na dalje postupanje.

III

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-017-2044/2018
Bihać; 06.04.2018. godine

PREMIJER KANTONA
dr. sci. Hasein Rošić

Broj: 09-49-2914- /18
Bihać, 20.03.2018.godine

Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, članom III.2. i III.3, utvrđena je podijeljena nadležnost federalne i kantonalne vlasti za oblast socijalne politike.

Najznačajnije nadležne institucije za pitanje rada i zapošljavanja u Federaciji su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalni zavod za zapošljavanje, kantonalne službe za zapošljavanje, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom i Federalna uprava za inspeksijske poslove.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je svojim planom i programom rada za 2018.godinu planiralo, a zatim i izradilo Nacrt Strategije za zapošljavanje Federacije Bosne i Hercegovine 2018.-2021.godine.

Glavni cilj Strategije zapošljavanja Federacije 2018.-2021. je povećanje formalnog zapošljavanja žena i muškaraca u privatnom sektoru i osiguravanje prilika za dostojanstvena radna mjesta za sve žene i muškarce, s naglaskom na građane u nepovoljnom položaju.

Nakon sto smo razmotrili Strategiju zapošljavanja, d a j e m o s l i j e d e ć e :

MIŠLJENJE **na Nacrt Strategije zapošljavanja Federacije BiH** **2018.-2021.godina**

Mišljenja smo da je Federalno ministarstvo rada detaljno istražilo tržište rada na području Federacije BiH, te Nacrtom Strategije zapošljavanja FBiH 2018.-2021. godine predočilo stanje i kretanje tržišta rada, te predložilo skup reformi, mjera i drugih opcija kako bi se u narednom periodu poboljšao izgled tržišta rada.

Vezano za politiku zapošljavanja osoba sa invaliditetom i sprečavanja njihove diskriminacije na tržištu rada, podržavamo stav Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i mišljenja smo da je potrebno radi boljeg reguliranja ovog područja propisati nadležnosti Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine za vršenje nadzora nad plaćanjem posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom.

S tim u vezi potrebno je izvršiti izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom FBiH.

Budući da su na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezapolenih osoba FBiH, kantonalne Službe za zapošljavanje nadležne da vrše posredovanje pri zapošljavanju, to podržavamo mjere navedene Strategijom za kreiranje poticajno pravnog okruženja za jačanje uloge posredovanja u zapošljavanju od strane Službi za zapošljavanje.

Strategijom je praćenje realizacije postavljenih mjera, dato u nadležnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Mišljenja smo da bi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike trebalo formirati Radnu grupu za praćenje provođenja mjera od strane nositelja mjera označenih u Strategiji.

Nositelji mjera, a svako u svojoj nadležnosti bili bi dužni sačiniti svoje planove i programe u kojima će tačno definirati način ostvarenja mjera, te pratiti njihovo provođenje.

Nositelji mjera bi se trebali zadužiti da o provođenju mjera podnose godišnji izvještaj Federalnom Ministarstvu za rad i to do 31.marta, a Ministarstvo bi dalje podnosilo izvještaj Vladi Federacije.

Praćenje i evaluacija intervencija i mjera ključan je preduvjet kako bi se utvrdila stvarna učinkovitost, odnosno postiže li intervencija svoj cilj.

Kako je JU „Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona“ Bihać, nadležna institucija za pitanje rada i zapošljavanja to smo Nacrt Strategije zapošljavanja dostavili istoj radi davanja mišljenja. JU „Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona“ Bihać, dostavila je ovom Ministarstvu svoje mišljenje sa uočenim primjedbama i sugestijama na Nacrt Strategije.

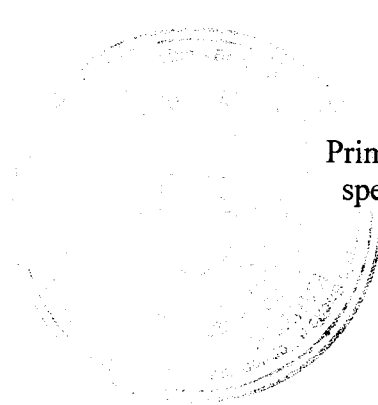
Ministarstvo je saglasno sa mišljenjem na Nacrt Strategije dostavljenim od strane JU „Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona“ Bihać, te ga inkorporiramo u ovo mišljenje, a ono glasi i to kako slijedi:

U tački **5 SWOT analiza** u polje „prijetnje“ potrebno je istaći nagovještaj smanjenja stope doprinosa za slučaj nezaposlenosti (sa 2% na 1% ili 1,5%) u sklopu Zakona o doprinosima, što će znatno smanjiti prihode Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih Službi za zapošljavanje, te u potpunosti obustaviti realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja, a što itekako utiče na realizaciju ciljeva predmetne Strategije. Veoma važno je navesti i potrebu izmještanja administriranja i finansiranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba iz Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih Službi za zapošljavanje u širem kontekstu strateških opredjeljenja i približavanja funkcionisanja ovih institucija istim u zemljama Evropske unije.

Također u poglavlju 6. Ciljevi Strategije u rezultatu pod 1.1. navodi se da bi se novim Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja formirala posebna evidencija o nezaposlenim osobama kojima je prijava Službi za zapošljavanje uvjet za ostvarivanje drugih prava, što je u suprotnosti s definicijom nezaposlene osobe su osobe koje aktivno traže posao. Predlaže se da se Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja utvrdi razdvajanje evidencije na nezaposlene osobe bez zaposlenja koje ne traže posao aktivno. U istom Rezultatu navesti da će se ovim Pravilnikom utvrditi i sistem profiliranja nezaposlenih osoba, a potom brisati Rezultat 2.2.

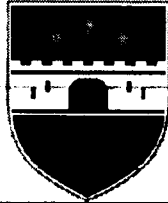
U poglavlju 8. Izvori finansiranja obavezno navesti sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih Službi za zapošljavanje i sredstva Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

S poštovanjem,

MINISTAR

Prim. dr. med. Hazim Kapić,
spec. neurolog-psihijatar

Broj:01/1-49-6-112-2/18
Bihać, 27.02.2018.godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
BIHAĆ

PRIMLJENO: 27-02-2018			
Organizacione jedinice	Klasifikacione oznake	Broj prijema	Broj prijema
09-49-		2914-1/18	

VLADA UNSKO – SANSKOG KANTONA
n/r premijera Kantona
n/r sekretara Vlade

PREDMET: Mišljenje, traži se,

Dana, 26.02.2018.godine pod brojem protokola: 01/1-49-6-112-1/18 Skupština Unsko – sanskog kantona, zaprimila je akt Federalnog ministarstva rada i socijalne politike kojim se traži mišljenje na tekst Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine (2018-2021).

Shodno navedenom, u prilogu akta dostavljamo Vam predmetnu strategiju, te Vas molimo da nam u roku od 10 (deset) dana date Vaše mišljenje, kako bi Skupština Unsko – sanskog kantona mogla zauzeti konačan stav po ovom pitanju i isti prosljediti Federalnom ministarstvu u utvrđenom roku.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

1. Naslovu 1 i 2
2. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike
3. u spis

Broj: 03-34/9-3288/17
Sarajevo, 23.02.2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

23.02.2018.	
017-69-G-112-1/18	Uradno leglo

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINE KANTONA**

HITNO !

PREDMET: Mišljenje, traži se

U skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona (čl. III.2. i III.3), u prilogu dostavljamo tekst Strategije zapošljavanja Federacije Bosne i Hercegovine (2018-2021). Naime, Planom rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za 2018. godinu, kao jedna od aktivnosti predviđena je izrada pomenute Strategije.

Molimo da razmotrite navedeni tekst Strategije, te da vaše mišljenje na isti dostavite Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema ovog akta.

S poštovanjem,

Prilog: Kao u tekstu

Dostavljeno:

- Unsko-sanski kanton;
- Posavski kanton;
- Tuzlanski kanton;
- Zeničko-dobojski kanton;
- Bosansko-podrinjski kanton;
- Srednjobosanski kanton;
- Hercegovačko-neretvanski kanton;
- Zapadnohercegovački kanton;
- Kanton Sarajevo;
- Kanton 10.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Nacrt

**Strategija zapošljavanja
Federacije Bosne i Hercegovine
2018. - 2021.**

Sarajevo, februar 2018. godine

SADRŽAJ

1. Opći pravni i institucionalni okvir oblasti rada i zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine	4
2. Opći strateški okvir i finansijski kontekst	5
3. Ekonomija i stanovništvo	7
4. Stanje i kretanja na tržištu rada	10
4.1. Analiza stanja na tržištu rada	10
4.2. Administrativni podaci o tržištu rada	13
4.3. Politika zapošljavanja	16
4.3.1. Politike zapošljavanja za osobe s invaliditetom	17
4.3.2. Aktivni programi tržišta rada	18
4.3.3. Usluge posredovanja	19
5. SWOT analiza	20
6. Ciljevi Strategije zapošljavanja FBiH 2018-2021.	22
7. Praćenje i provođenje	36
8. Izvori finansiranja	36

Popis akronima

AMTR -	Aktivne mjere tržišta rada
APTR -	Aktivni programi tržišta rada
ARS -	Anketa o radnoj snazi
BDP -	Bruto domaći proizvod
DP -	Preduzeća u državnom vlasništvu
ERP -	Program ekonomske reforme
FIPA -	Agencija za unapređenje stranih ulaganja
FPRZOI -	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
	Federacije Bosne i Hercegovine
FZPR -	Federalni zavod za programiranje razvoja
FZZZ -	Federalni zavod za zapošljavanje
IPZ -	Individualni plan zapošljavanja
JSZ -	Javne službe za zapošljavanje
FMF -	Federalno ministarstvo finansija
MMF -	Međunarodni monetarni fond
FMPVŠ -	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
FMRPO -	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
FMRSP -	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

1. Opći pravni i institucionalni okvir oblasti rada i zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine

Odredbom člana III.2.(e) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) predviđeno je da su federalna vlast i kantoni nadležni za socijalnu politiku, te shodno tome Federacija i kantoni imaju zajedničku nadležnost u oblasti radnih odnosa i zapošljavanja, pa se neka pitanja iz te oblasti mogu urediti propisima kantona.

U Federaciji relevantan zakon koji reguliše radne odnose je Zakon o radu¹. U skladu sa svojim nadležnostima, neki kantoni donijeli su svoje zakone o radu. Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba² uređena su između ostalog i prava i obaveze Federacije u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uslovi za zapošljavanje, osnovna načela u posredovanju u zapošljavanju, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, osnivanje, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje, javnih službi za zapošljavanje kantona, finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja i druga pitanja, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti. Ovim zakonom je utvrđeno da su za posredovanje u zapošljavanju nadležne kantonalne službe za zapošljavanje, kao i da te poslove mogu obavljati i privatne agencije. Uvjeti i način rada privatnih agencija za posredovanje u zapošljavanju utvrđeni su Uredbom o privatnim agencijama za posredovanje u zapošljavanju³.

Zakon o zapošljavanju stranaca⁴ uređuje uvjete, način i postupak zapošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva u Federaciji i druga pitanja od značaja za zapošljavanje stranaca.

Najznačajnije nadležne institucije za pitanja rada i zapošljavanja u Federaciji su Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo), Federalni zavod za zapošljavanje, kantonalne službe za zapošljavanje, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom i Federalna uprava za inspeksijske poslove.

U domenu zapošljavanja nadležno je i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, koje daje poticaje za određene privredne sektore. Aktivnosti ovog ministarstva odnose se na razvoj poduzetništva i obrta, primjenu inovacija i uvođenje savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta.

U jednakoj mjeri značajne su i institucije koje se bave stranim ulaganjima i indirektno doprinose otvaranju novih radnih mjesta.

¹ „Službene novine Federacije BiH”, br. 26/16

² „Službene novine Federacije BiH”, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08

³ „Službene novine Federacije BiH”, br. 28/09 i 43/11

⁴ „Službene novine Federacije BiH”, br.111/12

2. Opći strateški okvir i finansijski kontekst

Strategija zapošljavanja Federacije je ambiciozna i akcijski orijentisana platforma koja postavlja glavne reforme i mjere koje će se provoditi u Federaciji u području zapošljavanja u periodu 2018.- 2021. godina.

Proces pripreme Strategije odvijao se kroz horizontalnu i vertikalnu koordinaciju nadležnih institucija u sferi politike zapošljavanja. Horizontalna koordinacija i usklađivanje se odnosi na koordinaciju odgovornosti i procesa institucija, kao i usklađivanje strateških dokumenata, odnosno usklađivanje strategije razvoja i sektorskih strategija na istom nivou upravljanja u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave, prema zajedničkim razvojnim ciljevima. U tom pravcu, Strategija zapošljavanja temelji se na orijentaciji i obavezama izraženim u sljedećim politikama i strateškim dokumentima:

- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europske Unije i Bosne i Hercegovine;
- Sporazum o europskom partnerstvu;
- Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu (2015-2018) sa Akcijskim planom za provedbu Reformske agende Federacije;
- Program rada Vlade Federacije (2015-2018);
- Program ekonomske reforme Bosne i Hercegovine (2017-2019);
- Strategija za jačanje funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje Federacije;
- Strategija za poboljšanje prava i položaja osoba s invaliditetom (OSI) u Federaciji (2016-2021);
- Industrijska politika Federacije (2016-2019) sa Akcijskim planom za njezinu provedbu.

Također, Strategija je izrađena u skladu s glavnim međunarodnim dokumentima koji su relevantni za Federaciju u području politike zapošljavanja, a to su:

- Strategija „Europa 2020”, koji ima za cilj pametan, održiv i uključiv rast;
- Strategija za Jugoistočnu Europu (SEE) 2020 Vijeća za regionalnu suradnju (RCC).

Pored toga, proces pripreme Strategije je uključio i vertikalnu koordinaciju i usklađivanje odgovornosti i procesa između nadležnih institucija na različitim nivoima vlasti u Federaciji. Prijedlog Strategije prezentiran je na konsultativnom sastanku na kojem su učestvovala sve nadležne institucije koje su dale velik doprinos u finalizaciji Strategije. Također, nadležne institucije su dostavile i svoje prijedloge u pismenoj formi. Ministarstvo je najveći dio tih komentara ugradio u Strategiju za zapošljavanja. Trenutno Federacija nema sveobuhvatnu razvojnu strategiju. Nedostatak takve dugoročne vizije ograničava mogućnosti za razvoj sveobuhvatnije strategije zapošljavanja koja obuhvata sva relevantna područja politike.

Reformska agenda glavni je program ekonomske reforme na državnom nivou koji su potpisali Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH), Vlada Federacije i Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: RS). Cilj Reformske agende je započeti proces rehabilitacije i modernizacije ekonomije; poticanje održivog, učinkovitog, društveno pravednog i stalnog ekonomskog rasta; otvaranje radnih mjesta; povećavanje i prikladnijeg usmjeravanja socijalne pomoći i stvaranja

povoljnog i pravednijeg društvenog okruženja. Reformska agenda prepoznaje važnost rješavanja složenih izazova na tržištu rada. Agenda podrazumijeva da je navedeno potrebno realizovati kroz sveobuhvatan skup mjera koje se uzajamno podupiru i koje obuhvataju nekoliko područja politike, uključujući makroekonomske i sektorske politike, poboljšanje poslovne klime, promjene u poreznoj politici i reformi obrazovanja. Predviđene strukturne reforme trebale bi kreirati radna mjesta i uticati na poboljšanje ekonomskih prilika.

Program ekonomske reforme (ERP) Federacije (2017-2019), koji je sastavni dio ERP-a za BiH, sadrži osnovne ekonomske reforme koje će se provoditi tokom ovog perioda, kako bi se podržale buduće integracije u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU). ERP ima za cilj promociju inkluzivnoga rasta poboljšanjem zdravstvenog sistema, kao i otvaranjem radnih mjesta kroz razvoj vještina, uključivanje ranjivih skupina i borbu protiv siromaštva. ERP jasno priznaje potrebu za reformom javnog sektora i bolju koordinaciju politika u BiH i Federaciji. On identificira nekoliko prioriteta, od kojih su dva neposredno povezana s politikom zapošljavanja: i) povećanje učinkovitosti tržišta rada; i ii) poboljšanje povezanosti obrazovanja i tržišta rada.

Izazovi koji se odnose na stanje u zapošljavanju sastavni su dio politika i strateških dokumenata koji podupiru Strategiju zapošljavanja Federacije. Niske stope zaposlenosti i aktivnosti, kao i visoke stope nezaposlenosti, identificirane su kao glavni ekonomski i društveni izazov u zemlji. Pomenute se strategije, međutim, usmjeravaju samo na specifične aspekte trenutnog stanja na tržištu rada. Kao rezultat, one ne daju sveobuhvatan pristup i cjelovit paket koordiniranih reformi i mjera. Ovu prazninu djelimično popunjava Strategija zapošljavanja FBiH (2018-2021.), koja pruža detaljniju dijagnostiku tržišta rada i predlaže ograničeni skup reformi, mjera i političkih opcija, kako bi se poboljšao izgled tržišta rada u narednom periodu.

Imajući u vidu kratak period za njeno provođenje (3 godine) i složenu koordinacijsku strukturu unutar Federacije i BiH, Strategija zapošljavanja uzima u obzir cjelokupni ekonomski kontekst, uključujući makroekonomske okvire i industrijske politike. Nadalje, ona se zasniva na postojećim obrazovnim reformama i prioritetima. Drugim riječima, Strategija zapošljavanja ne namjerava postaviti sveobuhvatan skup mjera za zapošljavanje, već traži sinergiju u postojećem okviru politike, kako bi optimizirala učinke strategija i reformi zapošljavanja koje će se provoditi do 2021. godine.

S obzirom na makroekonomsku poziciju i putanju fiskalne konsolidacije koju provodi Federacija, fiskalni prostor za provođenje Strategije zapošljavanja ostaje ograničen. S obzirom da je potrošnja javnog sektora blizu 50 posto bruto domaćeg proizvoda (BDP), osiguranje učinkovitosti javnih rashoda smatra se od izuzetne važnosti (Svjetska banka, 2016.).⁵ U narednom periodu, Federacija se obavezala ostvariti uštede u javnom sektoru (uključujući zamrzavanje zapošljavanja u javnoj upravi). Ostale srednjoročne mjere uštede troškova uključuju uspostavu jedinstvene evidencije socijalnih, gotovinskih transfera Federacije i kantona, te bolje usmjeravanje socijalnih programa. Ipak, Vlada ponavlja potrebu da svaka reforma bude fiskalno neutralna.

⁵ World Bank (2016) Project Appraisal Document on a proposed loan to Bosnia and Herzegovina for the Employment Support Project. Report No: PAD1339.

U septembru 2016. godine MMF je odobrio zahtjev BiH za finansijsku podršku na osnovu trogodišnjeg proširenog finansijskog aranžmana. Tri glavna cilja programa su:

1. *Strukturne reforme*: Intenziviranje strukturnih reformi koje poboljšavaju poslovno okruženje i privlače ulaganja za koja se očekuje da će potaknuti i ekonomski rast i zapošljavanje u privatnom sektoru;
2. *Fiskalna politika*: Poboljšati sastav i kvalitetu javne potrošnje, a postepeno smanjivati javnu zaduženost; i
3. *Finansijski sektor*: Oživljavanje kreditiranja od strane banaka i rast kredita uz očuvanje finansijske stabilnosti kroz reforme finansijskoga sektora.

U tu svrhu, Vlada Federacije usvojila je Okvirni budžetski dokument za period 2017.-2019. godina. Provođenje mjera fiskalne konsolidacije na nižim nivoima vlasti u Federaciji koordinira se kroz Fiskalno koordinacijsko tijelo Federacije.

U decembru 2016. godine, potpisan je petogodišnji ugovor sa Svjetskom bankom u iznosu od oko 50,00 miliona eura za Projekt podrške zapošljavanju. Ovaj projekt u cijelosti je kompatibilan Reformskoj agendi i usmjerava se na podskup prioriteta, tj. poboljšanje ishoda zapošljavanja povećanjem učinkovitosti i obuhvata APTR-a, poboljšanjem usluga posredovanja pri zapošljavanju i poboljšanjem praksi praćenja i evaluacije. Cjelokupni cilj projekta je unaprijeđivanje zapošljavanja u privatnom sektoru.

Potpore EU politikama zapošljavanja i obrazovanja u BiH provodi se kroz Instrument prepristupnog programiranja (IPA II). Cilj programa IPA II za period 2014. - 2020. godine, je doprinijeti učinkovitijem i inkluzivnijem tržištu rada u zemlji podržavanjem ciljeva u vezi razvoja zapošljavanja i obrazovanja, te se posebno usmjerava na kapacitete institucija tržišta rada i aktivne programe tržišta rada za određene ciljne skupine.

Posebni ciljevi su:

1. povećati mogućnosti zapošljavanja za - mlade, osobe s invaliditetom i dugotrajno nezaposlene,
2. povećati zaposlenost i učešće žena na tržištu rada,
3. poboljšati kvalitet i učinkovitost institucija i službi na tržištu rada, i
4. povećati zaposlenost povezivanjem obrazovnog sistema s potrebama tržišta rada, s posebnim osvrtom na dalji razvoj i provođenje Kvalifikacijskog okvira u BiH.

3. Ekonomija i stanovništvo

Ekonomiju Federacije zahvatila je recesija 2009. godine, nakon perioda relativno visokih stopa rasta. U 2010. i 2011. godini, privreda se vratila pozitivnim stopama rasta, ali s vrlo sporim rastom od 0,8% u obje godine (vidi tablicu 1). Rast je ostvaren u 2013. godini, iako s velikom varijabilnošću, s obzirom da su poplave 2014. godine značajno smanjile ukupnu domaću proizvodnju.

Nominalni BDP u Federaciji 2016. godine, dostigao je 19,16 milijardi KM, uz stopu rasta od 2,6% u odnosu na prethodnu godinu (tablica 1). BDP po glavi stanovnika (u

EUR) povećao se sa 3,777 eura u 2010. godini na 4,322 eura (2015. godina), pokazujući poboljšani životni standard građana. Međutim, on je i dalje znatno niži od prosječnog životnog standarda zemalja EU. U periodu od 2010. do 2015. godine, privredni sektori s najvišim rastom bili su: stručne, naučne i tehničke djelatnosti (prosječna stopa rasta od 5,7%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,7%), proizvodnja (3,6%) i transport i skladištenje (3,1%). Međutim, doprinos prva dva sektora rastu BDP-a vrlo je skroman, jer je njihov udio u ukupnom BDP-u prilično nizak.

U 2016. godini realna stopa rasta BDP-a postupno se povećavala u toku cijele godine (sa 1,9% u prvom tromjesečju na 3,3% u četvrtom tromjesečju). Glavni ekonomski sektori koji su pridonijeli BDP-u (stalnim cijenama) u 2016. godini bili su: trgovina, prevoz i komunikacije, te djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane (sektor G-I iz NACE klasifikacije) s udjelom od 20,2% BDP-a; rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbijevanje električnom energijom i vodom (sektori B-E), što čini 19,5% BDP-a; i javna uprava, obavezno socijalno osiguranje, obrazovanje i zdravstvo i socijalni rad (sektori O-Q) s udjelom od 17%.⁶ Trgovina i prerađivačka industrija, koje su prevladavajući ekonomski sektori, pokazuju kontinuirani rast: njihove stope realnoga rasta u 2016. godini iznosile su 5,5%, odnosno 5%.

Tablica 1: Glavni pokazatelji ekonomije i stanovništva

Pokazatelj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stanovništvo ¹ (u 000s)	2,338	2,338	2,338	2,219	2,215	2,210	2,206
BDP, stope realnog rasta	0.8	0.8	-0.8	2.6	1.5	3.1	2.6
Bruto domaći proizvod po tekućim cijenama, 000 KM	16,460,553	16,927,408	17,012,796	17,378,780	17,827,457	18,688,300	19,160,543*
Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika, KM	7,388	7,604	7,655	7,831	8,045	8,452	-
Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika, EUR	3,777	3,888	3,914	4,004	4,113	4,322	-
Inflacija (Indeks potrošačkih cijena)	101.8	103.6	102.1	99.8	99.3	99.3	98.9
Indeks industrijske proizvodnje	104.2	102.5	95.6	105.3	100.1	102.2	102.7
Izvoz, 000 KM	4,732	5,420	55,249	5,553	5,779	6,142	6260
Uvoz, 000 KM	8,898	10,171	9,972	9,832	10,354	10,678	10,925
Pokrivenost uvoza s izvozom	53	53	53	56.3	55.8	57.5	57.3
Broj zaposlenih (administrativni)	438,949	440,747	437,331	435,113	443,587	450,121	457,974
Prosječna neto plaća, u KM	804	819	830	835	833	830	839
Broj penzionera- kraj decembra	368,794	376,180	381,704	388,676	394,900	402,044	409,335

Izvor: Za BDP, Federalni zavod za statistiku, nacionalni računi, dostupno na: <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/nacionalni-racuni-bruto-domaci-proizvod/>. Ostali podaci Federalnog zavoda za programiranje razvoja.

1) Procjena i prema popisu iz 2013. nadalje)

* Procjena.

⁶ Zasnovano na podacima Federalnog zavoda za statistiku, nacionalni računi, dostupno na: <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/nacionalni-racuni-bruto-domaci-proizvod/>.